

вается стимулирование импорта наукоемких, высокотехнологических и высокопроизводительных средств производства.

Таким образом, внешнеэкономическая безопасность тесно связана с таможенной безопасностью, а финансовая — с налоговой. Особенностью таможенного налогообложения является то, что прямо или косвенно оно влияет почти на каждую составляющую экономической безопасности государства.

Литература

1. Дубинина А. А. Основы таможенного дела Украины: Уч. пос. / А. А. Дубинина, С. В. Сорокина. — К.: Професионал, 2004. — 360 с.
2. Пашко П. В. Таможенная политика и таможенная безопасность Украины / П. В. Пашко // Финансы Украины. — 2006. — № 31. — С. 79—84.
3. Барановский О.І. Основы финансовой безопасности / О.І. Барановский — К.: К.:Феникс, 1999. — 338 с.

Неділько Т. Г.,

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури,
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ЯК СПРИЯТЛИВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

З прийняттям Конституції України від 28 червня 1996 р., Україна проголосила себе правовою, демократичною, соціальною державою. На шляху становлення державності однією з основних задач нашої країни є побудова сучасної європейської держави з потужною розвинутою економікою, яка зможе задовольнити соціальні проблеми своїх громадян. Але на даному етапі однією з найгостріших проблем ринку є проблема тінізації економіки.

Тіньова економіка — це економічна діяльність, яка не відображається в обліку та звітності суб'єктів підприємницької діяльності, а також не враховується і не контролюється державними органами і (або) спрямована на отримання неконтрольованого державного доходу, шляхом порушення чинного законодавства, від якої держава не одержує податкових надходжень [1].

Тіньова економіка існує в усіх країнах, але її масштаби становлять кілька відсотків від рівня ВВП. В Україні тіньовий сектор

економіки становить майже половину ВВП — 46,8 % (найвищий в Європі).

Сьогодні Україна — держава з ринковою економікою, коли особливого значення набуває проблема розвитку нових форм господарювання. Світовий досвід свідчить про те, що одне з ключових місць у господарських системах розвинутих країн належить малому бізнесу. Саме малі та середні підприємства дають змогу в найкоротший строк здійснити структурну перебудову економіки, сприяють насиченню ринку товарами та послугами, сприяють послабленню монополістичних тенденцій у національній економіці шляхом розвитку внутрішньогалузевої конкуренції. Більшість експертів вважають, що 25-50 % обороту приватних підприємств не відображаються в документах бухгалтерського обліку (тіньовий оборот). У більшості малих підприємств «тіньова» складова може досягати 80-90 % [2].

Науковці пропонують різні шляхи детінізації економіки України, серед них легалізація вже існуючого тіньового сектору; недопущення тінізації легальних підприємств; стимулювання підприємницької діяльності; застосування жорстких адміністративних та каральних заходів; подолання корупції. Дана робота присвячена саме легалізації вже існуючого тіньового сектору [3].

Зменшення витратності й зростання ефективності легальної економіки, створення паритетних умов для функціонування різноманітних форм бізнесу має підвищити конкурентоспроможність легальної економіки і зробити не вигідним для приховування її результатів. Також Україна може використати досвід Німеччини і оптимізувати податкову систему. Саме через високі ставки і кількість податків і платежів, значні відрахування з фонду заробітної плати, складний механізм обчислення розмірів податків тощо, суб'єкти господарювання намагаються уникнути оподаткування [4]. Якщо у державі невисокий рівень оподаткування, відсутні або зведені до мінімуму адміністративні перешкоди, прозора та проста процедура створення, реорганізації й ліквідації підприємств, то мотивація підприємців до приховування своєї діяльності зводиться до мінімуму. Оптимальна сукупна сума податків не повинна перевищувати 15 %, а ще краще — наблизитись до 10-12 % (сучасна ставка 25 %). У такому випадку і бізнесмен, після сплати податків буде мати прибуток, і держава буде стабільно отримувати дохід від суб'єктів господарювання [5].

Наша держава вже знаходиться на шляху створення сприятливих умов для розвитку бізнесу. І першим таким кроком була оптимізація законодавчої бази з цього питання. Так, був прийнятий новий Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р., який врахував сучасні особливості соціально-економічного розвитку суспільства, європейські стандарти. Але дане законодавство залишається все ще недосконалим, адже нормативно-правові акти з даного питання є нестабільними, суперечливими. Тому, у цьому зв'язку, виникає потреба у подальшому проведенні реформування законодавства, в тому числі податкового.

Зростання неофіційного сектору економіки призводить до скрутних деформацій та нестабільності соціально-економічного розвитку країни, перешкоджає процесу розбудови держави, демократизації суспільства та європейській інтеграції України; є причиною скорочення державних доходів, що створює проблему дефіциту державного бюджету. Таким чином, «висвітлення» тіньового сектору економіки за рахунок демократичних перетворень у державі, подальшого розвитку соціально орієнтованих ринкових відносин і вдосконалення механізму господарювання є для України найкращим шляхом і запорукою соціально-економічного прогресу.

Реалізація зазначених заходів щодо подальшої детінізації економіки сприятиме формуванню повноцінного ринкового середовища, розвитку економіки, легалізації капіталу, процесу демократизації економіки і суспільства в цілому, забезпеченню відродження та розвитку вітчизняного бізнесу.

Література

1. Савченко І.Г. Тіньовий сектор економіки України: аналіз стану та напрями детінізації / І.Г. Савченко // Зовнішня торгівля: право, економіка, фінанси. — 2012. — № 3. — С. 18 -20.
2. Дудін М. Н. Вплив тіньової економіки України на її економічну безпеку / Дудін М. Н. // БізнесІнформ. — 2011. — № 12. — С.4 -6.
3. Предборський В. П. Транснаціональна тіньова економіка як активний тіннізатор національного економічного простору/ В. П. Предборський. — К., 2007. — 163 с.
4. Носова О. В. Національна економіка: підручник / О. В. Носова — К.: «Академія», 2013. — 296с.
5. Тінізація економіки та шляхи її подолання: матеріали засідання «круглого столу». — К.: НІСД, 2006. — 46 с.